

ŠTÁTNA ŠKOLSKÁ INŠPEKCIA
Školské inšpekčné centrum Bratislava
Černyševského 27, 851 01 Bratislava 5

Číslo: 1025/2022-2023

SPRÁVA
o výsledkoch školskej inšpekcie
vykonanej v dňoch od 05. 12. 2022 do 08. 12. 2022

Názov kontrolovaného subjektu	
Diagnostické centrum pre mládež, Trstínska 2, Bratislava	
Zriad'ovateľ	Regionálny úrad školskej správy v Bratislave

Vedúci zamestnanci kontrolovaného subjektu:

Mgr. Martin Čepček, riaditeľ

PhDr. Jana Poláchová, PhD., zástupkyňa riaditeľa

V súlade s poverením na **tematickú** inšpekciu č. 1025/2022-2023 zo dňa 29. 11. 2022 **inšpekciu vykonali:**

RNDr. Mária Šimková, školská inšpektorka, ŠIC Bratislava

PaedDr. Katarína Kevická Marčeková, školská inšpektorka, ŠIC Bratislava

1 PREDMET ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Stav poskytovania starostlivosti deťom vo výchove a dodržiavanie detských a ľudských práv v špeciálnych výchovných zariadeniach (ŠVZ) – diagnostických centrách (DC), reedukačných centrách (RC) a liečebno-výchovných sanatóriách (LVS).

1.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE

Kontrolovaným subjektom bolo štátne diagnostické centrum (DC) internátneho typu s celoročnou prevádzkou s výchovným a vyučovacím jazykom slovenským. Špeciálne výchovne zariadenie (ŠVZ) zabezpečovalo diagnostiku, psychologickú, terapeutickú a výchovno-vzdelávaciu starostlivosť deťom, ktorým bolo súdom uložené výchovné opatrenie, alebo boli vo výchovnom zariadení na základe žiadosti zákonného zástupcu dieťaťa. DC poskytovalo poradenské služby zákonným zástupcom, vypracovalo diagnostické správy a odporúčania o umiestnení detí po ukončení pobytu v zariadení. ŠVZ prijímalo chlapcov vo veku od 15 do 18 rokov zo sociálne a výchovne zlyhávajúceho prostredia alebo chlapcov s narušeným psychosociálnym vývinom s dĺžkou pobytu spravidla 3 mesiace. V ojedinelých prípadoch sa dĺžka pobytu predĺžila. Najčastejším dôvodom umiestnenia bolo záškoláctvo, drobné krádeže a v jednom prípade predčasný pohlavný život. Ku dňu inšpekcie DC evidovalo 20 chlapcov prijatých s poruchami správania, prípadne v kombinácii s iným zdravotným znevýhodnením (vývinová porucha učenia, porucha autistického spektra, narušená komunikačná schopnosť, mentálne postihnutie) zo všetkých regiónov Slovenska. Väčšina detí pochádzala z nefunkčných rodín, tri deti z Centier pre deti a rodiny (CDR) - detských domovov. Z marginalizovanej rómskej komunity bolo 13 detí a zo sociálne znevýhodneného prostredia

7 detí. DC prijalo 18 detí na základe neodkladného opatrenia súdu podľa osobitného predpisu a 2 deti na žiadosť zákonného zástupcu. Výchovné zariadenie malo zriadené 3 diagnostické skupiny (1. skupina s 8 deťmi; 2. a 3. skupina po 6 detí) a 3 diagnostické triedy podľa úrovne vzdelávania (1. trieda so spojenými ročníkmi ZŠ a ŠZŠ; 2. trieda so spojenými ročníkmi SŠ; 3. trieda - pracovná skupina). ŠVZ malo záchytné oddelenie s ochrannou/karanténou miestnosťou.

Výchovno-vzdelávací proces zabezpečovali na plný úväzok 2 vedúci zamestnanci (riaditeľ, zástupkyňa riaditeľa), 3 učitelia, 13 vychovávateľov (z nich 1 vedúci vychovávateľ), 4 noční vychovávateľa a pomocný vychovávateľ, 4 odborní zamestnanci (2 psychológovia, sociálny pracovník, liečebný pedagóg) a na čiastočný úväzok pedopsychiater. Podľa vyjadrenia riaditeľa zariadenia počet zamestnancov bol postačujúci.

1.2 ZISTENIA A ICH HODNOTENIE

Zistenia z riadenia ŠVZ

Koncepcia a rámec ŠVZ

Stratégiu rozvoja DC sformuloval riaditeľ v koncepčnom zámere, ktorý vychádzal z tvorivo-humanistickej výchovy ako základného východiska poňatia výchovy a reálnych podmienok výchovného zariadenia. Stanovené ciele boli zamerané na komplexnú špeciálno-pedagogickú, psychologickú a sociálnu diagnostiku, výchovno-vzdelávaciu činnosť, terapeutickú a reedukačnú starostlivosť, ktorá bola každoročne vyhodnocovaná na základe SWOT analýzy v Správe o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach školy a školského zariadenia.

Výchovný program, zverejnený na webovom sídle DC, vydal riaditeľ po prerokovaní v pedagogickej rade výchovného zariadenia a po vyjadrení rady zariadenia. Bol vypracovaný v súlade s princípmi a cieľmi školského zákona. Vymedzoval vlastné ciele a poslanie výchovy zamerané na aplikáciu skupinových foriem práce a reálne podmienky DC s pevne ukotveným režimom dňa.

Vnútorň systém kontroly a hodnotenia

Vnútorň systém kontroly a hodnotenia bol zapracovaný v základných dokumentoch DC vo výchovnom programe a vnútornom poriadku, ktorý zahŕňal práva a povinnosti detí, spôsob a kritériá hodnotenia, zásady udeľovania odmien a trestov ako prostriedku, ktorý určoval hranice v správaní a v spolunažívaní detí a zamestnancov DC. Predstavoval modelovú situáciu existencie všeobecných spoločenských a právnych noriem. Hodnotenie bodovaním prebiehalo v troch kategóriách (disciplína, spolupráca, aktivita) v hodnotiacom hárku. Doobedňajšiu činnosť detí v škole hodnotili učitelia spolu s dennými vychovávateľmi, poobedňajšiu činnosť denní vychovávateľa a nočnú službu hodnotili noční vychovávateľa. Celkové hodnotenie dňa vykonával s výchovnou skupinou denný vychovávateľ na večernom hodnotení. Týždenné individuálne hodnotenie detí na hodnotiacej komunite pripravoval a zaznamenával do hodnotiacej knihy vedúci vychovávateľ. Dosiachnutie dostatočného počtu bodov umožňovalo deťom získať určité výhody (možnosť vychádzky; strávenie víkendu doma; nákupy v rôznych peňažných hodnotách; ubytovanie vo VIP izbe; sladkosť na hodnotiacej komunite a iné). Chlapci mohli získať body aj za písanie denníka alebo mimoriadne body za dlhodobé dobré hodnotenie správania (minimálne 3 týždne), o ktorom rozhodoval tím odborných a pedagogických pracovníkov na IRP (individuálny reedukačný program) porade. Za porušenie dohodnutých pravidiel sa deťom body odčítavali a za mimoriadne závažné negatívne prejavy v správaní (napadnutie a použitie hrubej fyzickej sily; vyhrážanie a extrémne hrubé a vulgárne vyjadrovanie) bolo dieťa vylúčené z kolektívu a umiestnené v ochranej miestnosti. S hodnotiacim systémom boli oboznámené deti pri vstupnom pohovore vedúcim vychovávateľom alebo sociálnym pracovníkom. Riaditeľ ŠVZ mal vypracovaný systém

kontroly v pláne kontrolnej činnosti DC na aktuálny školský rok. Zameraný bol na všetky oblasti výchovnej, vzdelávacej a odbornej činnosti, dodržiavanie vnútorného a pracovného poriadku, kritérií hodnotenia detí, pracovnoprávných predpisov (BOZP, PO a iné), ako aj zásad a pravidiel správania sa zamestnanca v súlade s etickým kódexom. Kontrolnú činnosť vykonával riaditeľ zariadenia, zástupkyňa riaditeľa, vedúci vychovávateľ, vedúca diagnostických tried. Výsledky kontrolnej činnosti a prijaté opatrenia boli pravidelne vyhodnocované na gremiálnej porade, ktorú viedol riaditeľ zariadenia a na zasadnutiach pedagogickej rady.

Dokumentácia 20 detí umiestnených v DC bola kompletná. Osobné spisy boli vedené prehľadne a obsahovali všetky požadované prílohy. Rozhodnutia o umiestnení dieťaťa do zariadenia vydal riaditeľ v súlade s právnym predpisom. IRP vypracoval odborný zamestnanec na základe komplexnej diagnostiky v spolupráci s učiteľmi a vychovávateľmi po 1. mesiaci adaptačného pobytu dieťaťa v zariadení v počítačovom programe Foster, ktorý vyhodnocoval správanie detí prostredníctvom grafického zobrazenia. Údaje o dieťati sa zaznamenávali počas celého pobytu a pravidelne sa vyhodnocovali a upravovali v 6 týždňových intervaloch podľa individuálnych potrieb detí na IRP poradách. Všetky IRP detí obsahovali anamnestické údaje, zdravotné záznamy, hodnotenie procesu adaptácie a správania v zariadení, informácie o súčinnosti s inými inštitúciami a iné.

DC malo rozmanitú krúžkovú činnosť. V aktuálnom školskom roku ponúkalo 7 záujmových útvaroch zameraných na športovú, tvorivú a kultúrnu činnosť. V záujme rozvoja osobnosti a ďalších zručností detí zariadenie organizovalo veľa voľnočasových a športových aktivít a spoločenských podujatí. Zariadenie sa zapojilo do projektu Konflikt a komunikácia organizovaného PF UK Bratislava.

Klíma a kultúra ŠVZ

Vyhodnotenie dotazníkov zadaných pedagogickým a odborným zamestnancom DC preukázalo uzavretú klímu. Charakterizovaná bola výrazne horšou sociálnou blízkosťou učiteľov, vzájomnou nedôverou a slabou angažovanosťou v porovnaní so slovenským priemerom. Preukázala sa aj vysoká miera frustrácie. Ostatné parametre (ústretové a direktívne správanie riaditeľa) sa pohybovali v pásme bežných hodnôt. Z riadeného rozhovoru s chlapcami vyplynulo, že sa v zariadení cítia dobre a bezpečne a ich odpovede potvrdili dodržiavanie detských a ľudských práv.

Poradným orgánom vedenia DC bola spoluspráva, ktorá mala pevné miesto vo výchovnom zariadení. Na čele každej diagnostickej skupiny bol volený vedúci skupiny, ktorý bol zároveň členom výboru spolusprávy. Spoluspráva si volila predsedu, ktorý mal dôveru medzi deťmi aj zamestnancami zariadenia. Spolupracoval s odbornými a pedagogickými zamestnancami, pravidelne sa zúčastňoval zasadnutí stravovacej komisie a podľa potreby aj ďalších poradných orgánov DC, kde predkladal požiadavky, návrhy a podnety na zlepšenie života detí v zariadení (trávenie voľného času; realizovanie nových aktivít a iné). Dôležitým prvkom výchovnej práce bol komunitný – skupinový systém, ktorý viedol k aktívnej účasti detí na organizácii života DC a pozitívne vplýval na ich správanie. K skupinovým formám práce s deťmi okrem pravidelnej dennej komunity patrili voľná tribúna, klubové aktivity, terapeuticko-korekčné cvičenia, hodnotiaci komunita, psychoterapeutické sedenia, skupinové terapie, autogénny tréning. Na stretnutiach mali deti právo slobodne formulovať svoje názory, sťažnosti a podnety pri dodržaní zásad slušnej komunikácie. Komunitné stretnutia mali svoje pravidlá a rituály, s ktorými boli deti oboznámené po príchode do zariadenia sociálnym pracovníkom. Zúčastňovali sa ich všetci zamestnanci DC.

DC nevydávalo časopis. Verejnosť bola o dianí, aktivitách a o poskytovaných službách informovaná na webovom sídle výchovného zariadenia, niektoré informácie boli neaktuálne, a tiež prostredníctvom miestnych novín Naša Bystrica. Dôležité informácie pre rodičov boli zverejnené aj na nástenkách v budove DC. Vedenie ŠVZ, pedagogickí a odborní zamestnanci

zariadenia od roku 2010 organizovali medzinárodnú konferenciu Križovatky, na ktorých informovali odbornú i laickú verejnosť o problematike detí a mládeže s poruchami správania, agresivite, inštitucionálnej výchove, výchove príkladom, náhradnej výchove ap..

Služby, spolupráca DC s inými partnermi

V DC *vychovávateľa* poskytovali výchovu a vzdelávanie deťom pri uskutočňovaní výchovného programu aj v čase mimo vyučovania. Činnosť vychovávateľov koordinoval vedúci vychovávateľ. V diagnostickom a reedukačnom procese zisťovali stav osobnosti detí, možnosti ovplyvňovania a motivovania ich správania, stanovovali prognózy vývoja ich osobnosti, úzko spolupracovali s učiteľmi a odbornými zamestnancami. Pri nástupe dieťaťa sa oboznámili s jeho anamnestickými údajmi, v spolupráci s liečebným pedagógom a psychológom stanovovali konkrétny projekt práce s dieťaťom a s výchovnou skupinou. Pravidelne zaznamenávali pedagogické pozorovania do IRP v programe Foster. Podieľali sa na vypracovaní diagnostického listu o dieťati a individuálneho reedukačného plánu. Aktívne sa zúčastňovali plánovaných odborných aktivít. *Noční vychovávateľa* slúžili v cyklických službách, zodpovedali za hygienu, disciplínu, bezpečnosť a zdravie detí. *Pomocná denná vychovávateľka* zaisťovala hygienickú starostlivosť detí. *Sociálny pracovník* zabezpečoval sociálno-právnu starostlivosť o deti, podieľal sa na ich prijímaní, spolupracoval s orgánmi štátnej správy podľa miesta bydliska dieťaťa, s prokuratúrou, súdmi, políciou, s rodičmi a zákonnými zástupcami detí. *Liečebný pedagóg* vykonával vstupné pohovory s novoprijatými deťmi, spolu s odbornými zamestnancami vypracovával projekt práce s každým dieťaťom zameraný na problémové stránky osobnosti a správania mladistvého, viedol a garantoval kvalitu a kontinuitu skupinových foriem práce (voľná tribúna, klub), viedol a koordinoval prácu spolusprávy detí. Podľa plánu činností hlavnou náplňou práce *psychológa* bola psychologická diagnostika v nadväznosti na pedagogické pozorovanie, rodinnú a sociálnu anamnézu dieťaťa. Popri psychologicko-diagnostickej práci s využívaním foriem skupinovej korektívnej činnosti (skupinové sedenia – terapie; terapeuticko-korekčné cvičenia (TKC)) hlavný dôraz kládol na individuálnu psychologickú starostlivosť. Poskytoval psychologické poradenstvo, terapeutickú pomoc rodičom, zákonným zástupcom a rodinným príslušníkom detí umiestnených v DC. Zúčastňoval sa rodičovských stretnutí, podieľal sa na vypracovaní diagnostickej správy, ktorá komplexne charakterizovala osobnosť dieťaťa a formuloval osobnostnú a sociálnu prognózu. Zdravotnú starostlivosť poskytoval deťom odborný lekár – *pedopsychiater*. Vykonával odborné vyšetrenia, stanovoval diagnózy a terapie deťom, ktorých správanie nieslo znaky výraznej psychickej narušenia (psychiatrické ochorenie), v prípade nutnosti zabezpečil hospitalizáciu na psychiatrickom oddelení.

DC pravidelne spolupracovalo so zriaďovateľom, s miestnou ZŠ, s MČ Záhorská Bystrica. Riaditeľ v rozhovore uviedol, že chlapci pomáhali pri údržbe miestnych komunikácií, pri výsadbe stromovej zelene a pri organizovaní miestnych slávností. V jarnom, letnom a jesennom období pomáhali miestnym obyvateľom pri údržbe záhrad a pri drobných stavebných úpravách. Preventívne programy realizovali v spolupráci s Okresným riaditeľstvom policajného zboru v Bratislave. Pri začleňovaní detí a ich readaptácii na pôvodné rodinné prostredie a školu DC spolupracovalo so zariadeniami poradenstva a prevencie, s kmeňovými školami, sociálnymi kurátormi a inými inštitúciami participujúcimi na výchove a vzdelávaní detí (liečebno-výchovné sanatória; reedukačné centrá; CDR; Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie; vysoké školy; úrady práce, sociálnych vecí a rodiny; súdy; sociálni kurátori; terénni pracovníci). Deti boli pravidelne pozývané na akcie, ktoré organizovala Spoločnosť priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar. V rámci ďalšieho vzdelávania odborných a pedagogických zamestnancov spolupracovali s viacerými vysokými školami (PF UK Bratislava, PF Trnava, VŠ sv. Alžbety). Rodičia, zákonní zástupcovia, ako aj zamestnanci CDR aktívne spolupracovali s DC, pravidelne navštevovali deti a raz mesačne sa zúčastňovali rodičovských stretnutí. V kontakte s rodičmi bol psychológ a sociálny pracovník, ktorí spoločne

riešili možnosti ďalšieho zaradenia dieťaťa do spoločnosti. Po skončení pobytu dieťaťa v zariadení umožňovali aj postreedukačnú starostlivosť, naďalej monitorovali začlenenie dieťaťa do života v domácom prostredí, rodinnú situáciu a spolupracovali s kmeňovou školou. Dieťa so zákonným zástupcom malo možnosť štyrikrát do roka opäť navštíviť zariadenie a ambulantne riešiť vzniknuté problémy.

Zistenia z podmienok výchovy

Personálne podmienky

Riaditeľ a zástupkyňa riaditeľa DC spĺňali kvalifikačné predpoklady na výkon pracovnej činnosti pedagogického a odborného zamestnanca v ŠVZ a podmienky na výkon činnosti vedúceho zamestnanca absolvovaním funkčného vzdelávania. Výchovno-vzdelávaciu činnosť zabezpečovali pedagogickí a odborní zamestnancami spĺňajúci kvalifikačné predpoklady a osobitné kvalifikačné požiadavky. Dvaja pedagogickí zamestnanci si ďalším vzdelávaním v stanovenej lehote dopĺňali kvalifikačné predpoklady na výkon pracovnej činnosti v ŠVZ. Viacerí pedagogickí a odborní zamestnanci DC si zvyšovali svoje profesijné kompetencie absolvovaním psychoterapeutických výcvikov a workshopov v spolupráci s vysokými školami a odbornými inštitúciami.

Priestorové a materiálo-technické podmienky ŠVZ

DC sa nachádzalo v tichom prostredí na okraji mesta. Vonkajší areál bol oplotený s trávnatými plochami a ihriskom na voľnočasové aktivity, ktoré sa využívali podľa harmonogramu činností. Objekt DC tvorila jednoposchodová hlavná budova a vedľajšia prízemná prístavba, v ktorej bola umiestnená jedna výchovná skupina. V prízemnej časti hlavnej budovy bol školský trakt s diagnostickými triedami, zborovňou a učebňou informatiky. K diagnostike pracovnej zručnosti slúžili dve dielne, z ktorých jedna bola keramická. Na prvom poschodí boli izby dvoch výchovných skupín (2 spálne, spoločenská miestnosť) s funkčným nábytkom, zborovňa vychovávateľov, miestnosti odborných zamestnancov a administratívy. Posilňovacia miestnosť so športovým zariadením a náradím slúžila na športové aktivity. DC malo miestnosť pre zdravotnú starostlivosť a izolačnú miestnosť, pre potreby hygieny bola k dispozícii miestnosť s automatickou práčkou a miestom na sušenie bielizne. Všetky miestnosti a chodby, ako aj vstupný priestor výchovného zariadenia boli vkusne a esteticky upravené. Ochranná/karanténna miestnosť spĺňala zákonom určené požiadavky a predpísané vybavenie. Z písomného záznamu bolo zrejmé, že v miestnosti bolo umiestnené vždy iba jedno dieťa. Podľa vyjadrenia riaditeľa, zariadenie malo vyhovujúce materiálo-technické vybavenie. Diagnostické triedy mali dostatočné množstvo učebných pomôcok a digitálnej techniky, v zariadení bola vytvorená miestnosť s počítačmi. V zborovni bola knižnica s odbornou, vzdelávacou, populárnou a krásnou literatúrou, ktorú využívali učitelia a vychovávatelia k zvyšovaniu čitateľskej gramotnosti detí. V spoločenských miestnostiach sa nachádzal účelový nábytok, kuchynský kútik s kuchynskou linkou s príslušenstvom na prípravu jednoduchého občerstvenia a na dodržiavanie pitného režimu. Deti pri vykonávaní domácich prác mali k dispozícii domáce elektrické spotrebiče a pomôcky na upratovanie. Taktiež mali dostatočné množstvo oblečenia, hygienických potrieb a pomôcok.

Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia

DC malo podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia detí zapracované v školskom poriadku, ktorý bol súčasťou vnútorného poriadku. Dokument deklaroval rozvoj osobnosti dieťaťa v súlade so zásadami humanizmu, rovnakého zaobchádzania, tolerance, demokracie a to po stránke mravnej, rozumovej, etickej, estetickej, pracovnej a telesnej. Upravoval všetky podrobnosti v súlade s právnym predpisom, ktoré boli doplnené o opatrenia k prevencii a riešeniu šikanovania. ŠVZ organizovalo preventívne aktivity v spolupráci s viacerými inštitúciami a organizáciami (Ministerstvo vnútra SR, OZ PRIMA, RETEST Bratislava, Slovenský Červený kríž, útulok Mea Culpa a iné) zamerané na sociálnopatologické javy,

praktický výcvik poskytovania prvej pomoci a iné. DC malo zavedené postupy a pravidlá pri korešpondencii detí (písanie a prijímanie listov a balíkov), návštev, telefonovania, s ktorými boli deti oboznámené pri prijímaní do zariadenia sociálnym pracovníkom. Počas pobytu v DC mohlo dieťa využívať víkendové pobyty v rodine alebo v CDR. Kontakt dieťaťa so širším sociálnym prostredím poskytovalo dôležité informácie k vypracovaniu komplexnej diagnostickej správy ako konkrétneho výstupu pre zákonných zástupcov, sociálnych kurátorov súdy a odborných zamestnancov kmeňových škôl. Mimoriadne a výchovné opatrenia mali motivujúci charakter. Cieľom ochranných opatrení bola prevencia správania ohrozujúceho zdravie a život dieťaťa alebo iných osôb. V aktuálnom školskom roku v knihe ochranej miestnosti boli zaevidované dva záznamy o umiestnení dieťaťa podľa odporúčania psychológa z dôvodu agresívneho správania. Písomný záznam obsahoval všetky predpísané informácie v súlade s požiadavkami školského zákona. Deťom v zariadení zabezpečoval zdravotnú starostlivosť na čiastočný pracovný úväzok pedopsychiater. Poskytoval preventívnu, diagnostickú a liečebnú starostlivosť, o čom bola vedená evidencia. Sociálny pracovník viedol evidenciu mesačného vreckového deťom prijatým na základe rozhodnutia súdu v zmysle školského zákona.

Zistenia z priameho pozorovania na komunitných stretnutiach a preventívnych aktivitách

Výchovná činnosť a reedukačný proces detí boli počas tematickej inšpekcie sledované na 3 skupinových terapeutických stretnutiach, 1 komunitnom stretnutí – voľnej tribúne a 1 týždennej hodnotiacej komunite. Skupinové terapie z oblasti špeciálno-pedagogickej podpory špecifického predmetu TKC viedli 2 psychologičky v 1. a 2. diagnostickej triede v spoločensko-terapeutickej miestnosti podľa terapeutického plánu. Terapeutické stretnutie v 1. diagnostickej triede bolo zamerané na rozvoj komunikačných zručností. Prítomných 8 detí malo identifikovať a pomenovať prežívané emócie na desať bodovej škále a opísať dôvody svojich pocitov. Cieľom terapeutického stretnutia v 2. therapeutickej triede so 7 deťmi bolo sebahodnotenie. Chlapci hodnotili svoje správanie počas celého týždňa, vyjadrili svoju predstavu o získanom bodovom hodnotení, cvičili si schopnosť reálne zhodnotiť svoje výkony a správanie a zvládnuť svoje emócie. Na oboch sledovaných terapiách boli chlapci aktívni, zapájali sa do všetkých činností, pracovali bez stresu, posilňovali svoje sociálne a komunikačné kompetencie. Na hodine dramaterapie obe diagnostické triedy pod dohľadom 2 odborných zamestnancov nacvičovali program na Mikulášske predstavenie. Pri nácviku využívali deti nápaditosť, improvizáčne prvky a satirizovali svoje vlastnosti. Cieľom hodiny bolo odľahčiť problémy, ktoré sa v skupine diali a povzbudiť ich spolunažívanie. Voľnú tribúnu, ktorému predchádzalo predkomunitné stretnutie vychovávateľov a odborných zamestnancov zariadenia, viedol riaditeľ so psychológom. Patrila medzi pravidelne sa opakujúce skupinové formy práce s deťmi. Prebiehala podľa pravidiel, ktoré boli v úvode stretnutia pripomenuté. Stručný zápis o riešených problémoch robil jeden zamestnanec a jedno dieťa z diagnostickej skupiny. Vedúci každej diagnostickej skupiny (volený z detí) pomenoval problém v skupine, či prišlo k zlepšeniu a hľadalo sa jeho najvhodnejšie riešenie. Na záver sa určili úlohy na nasledujúci týždeň. V závere bolo ocenené jedno dieťa z každej skupiny za dobré správanie. Hodnotiacu komunitu viedol riaditeľ a vedúci vychovávateľ, zúčastnili sa jej všetci zamestnanci zariadenia. Konala sa pravidelne raz týždenne a mala svoje pravidlá a rituály, ktoré poznalo každé dieťa. Vedúci vychovávateľ informoval deti o počte bodov, ktoré získali na základe týždenného hodnotenia a ich zaradení do jedného z troch stupňov hodnotenia. Najlepšie hodnotené deti boli odmenené podľa hodnotiaceho poriadku a v závere hodnotiacej komunity aj potleskom. Zároveň sa vyhlásila aj najlepšie hodnotená diagnostická skupina. K hodnoteniu sa mali príležitosť vyjadriť aj deti, čo niektoré využili.

Zistenia z riadeného rozhovoru s deťmi k dodržiavaniu detských a ľudských práv

Dodržiavanie detských a ľudských práv zisťovala školská inšpekcia formou riadených rozhovorov s 10 deťmi vo veku od 15 do 18 rokov. Všetky deti odpovedali spontánne, bez zábran vyjadrili názor, že sa v zariadení cítia bezpečne a dobre. Viac ako polovica (60%) detí uviedla, že neboli svedkami násilia a ani osobne nezažili násilie. Jedno dieťa sa vyjadrilo, že zažilo násilie a tri deti boli svedkami, s ktorými sa zverili hlavne vychovávateľovi alebo psychológovi. V rozhovore deti uviedli, že išlo zväčša o hádky, bitky, šarvátky, vulgárne vyjadrovanie počas športových a voľnočasových aktivít, ktoré riešili okamžite vychovatelia dohovorom, prípadne sa konflikt riešil udelením mínusových bodov na hodnotiacej komunite. Žiadne dieťa neuviedlo, že sa k nemu zamestnanci zariadenia nevhodne správali, vychovatelia s nimi dobre zaobchádzali, boli k nim dobrí. Deti sa vyjadrili (100 %), že mali svoje súkromie, vo voľnom čase mali možnosť výberu činností (čítanie kníh a časopisov, počúvanie hudby, kreslenie, hranie spoločenských hier, odpočinok na izbe a iné). Na komunitnom stretnutí 90 % detí vyjadrilo svoj názor k problému a k danej téme. Jedno dieťa uviedlo, že si mohlo povedať svoj názor, ale nie vždy sa chcelo vyjadriť k danej téme. Všetkým deťom mohli zákonní zástupcovia telefonovať a navštíviť ich. 80 % detí uviedlo, že každý deň chodievali von, 20 % uviedlo, že podľa počasia. Všetky deti sa poobede venovali pravidelnej činnosti podľa harmonogramu (športovým aktivitám, záujmovej činnosti, domácim prácam, navštevovali podujatia mimo zariadenia a iné). Rovnako všetky deti uviedli, že v prípade potreby im bola poskytovaná bežná zdravotná starostlivosť a pokračovali v rovnakom študijnom zameraní ako pred prijatím do zariadenia.

2 ZÁVERY

DC poskytovalo deťom komplexnú odbornú starostlivosť v súlade s cieľmi stanovenými v koncepcnej stratégii rozvoja zariadenia. Výchovný program bol zameraný na celkový rozvoj osobnosti dieťaťa v súlade s princípmi a cieľmi školského zákona, vymedzoval vlastné ciele a poslanie výchovy aplikáciou skupinových foriem práce s pevne ukotveným režimom dňa. Riaditeľ DC mal vypracovaný vnútorný systém kontroly a hodnotenia zameraný na všetky oblasti výchovnej, vzdelávacej a odbornej činnosti, dodržiavanie vnútorného poriadku, kritérií hodnotenia detí, ako aj pracovnoprávných predpisov. Výsledky kontrolnej činnosti a prijaté opatrenia boli pravidelne vyhodnocované na gremiálnej porade a na zasadnutiach pedagogickej rady zariadenia. Dokumentácia detí bola kompletná, IRP mali deti vypracované po 1. mesiaci pobytu, pravidelne sa vyhodnocovali a upravovali. Dotazníky zadané pedagogickým a odborným zamestnancom DC preukázali uzavretú klímu. Z riadeného rozhovoru s chlapcami vyplynulo, že sa v zariadení cítia bezpečne a dobre a ich odpovede potvrdili dodržiavanie detských a ľudských práv. Na komunitných stretnutiach, ktoré mali presne stanovené pravidlá a rituály, mohli vyjadriť svoj názor, pripomienky, podnety a svoje pocity, čo sa potvrdilo aj pozorovaním. Deti mali možnosť ovplyvňovať život v zariadení aj prostredníctvom spolusprávy. K pravidelným skupinovým formám práce s deťmi okrem komunity patrila voľná tribúna, klubové aktivity, terapeuticko-korekčné cvičenia, hodnotiaca komunita, psychoterapeutické sedenia, skupinové terapie, autogénny tréning. ŠVZ v záujme rozvoja osobnosti a ďalších zručností detí organizovalo športové aktivity, kultúrne podujatia a bohatú záujmovú činnosť. Spolupráca DC bola zabezpečená výmenou skúseností s inými ŠVZ a inštitúciami participujúcimi na výchove a vzdelávaní detí. Verejnosť bola o aktivitách a rozsahu poskytovaných služieb informovaná na webovom sídle výchovného zariadenia, avšak niektoré informácie boli neaktuálne. Pedagogickí a odborní zamestnanci zariadenia spĺňali kvalifikačné predpoklady. Priestorové a materiálne-technické podmienky umožňovali realizáciu výchovno-vzdelávacieho programu v DC. Podmienky na zaistenie bezpečnosti

a ochrany zdravia detí boli zapracované v školskom poriadku. Upravoval všetky podrobnosti v súlade s právnym predpisom, ktoré boli doplnené o opatrenia k prevencii a riešeniu šikanovania. Ochranná/karanténna miestnosť spĺňala zákonom určené požiadavky a predpísané vybavenie. Písomné záznamy o umiestnení dieťaťa obsahovali všetky predpísané informácie v súlade s požiadavkami školského zákona.

Zamestnanci, ktorých sa príslušné inšpekčné zistenia týkajú, boli s výsledkami a závermi oboznámení.

OPATRENIA ŠTÁTNEJ ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Na základe zistení a ich hodnotení uvedených v správe o výsledkoch školskej inšpekcie Štátna školská inšpekcia uplatňuje voči vedúcemu zamestnancovi kontrolovaného subjektu tieto opatrenia:

1. odporúča:

- analyzovať príčiny uzavretej klímy a prijať opatrenia na jej zlepšenie;
- aktualizovať informácie na webovom sídle DC.

PÍ SOMNÉ MATERIÁLY POUŽITÉ PRI ŠKOLSKEJ INŠPEKCII

1. Správa o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach škôl a školských zariadení za školský rok 2021/2022;
2. Koncepcia rozvoja DC, Trstínska 2, Bratislava;
3. Výchovný program DC, Trstínska 2, Bratislava;
4. Vnútorňový poriadok DC, Trstínska 2, Bratislava;
5. plán práce na školský rok 2022/2023;
6. plán kontrolnej činnosti DC na školský rok 2022/2023;
7. hospitačné záznamy z kontrolnej činnosti;
8. plán výchovnej činnosti;
9. týždenný výchovný program;
10. plán činností a rozvrhy práce odborných a pedagogických zamestnancov;
11. školský poriadok;
12. organizačný poriadok;
13. opatrenia k prevencii a riešeniu šikanovania;
14. zápisnice z pedagogických rád, pracovných porád a rád výchovného zariadenia;
15. kniha spolusprávy;
16. komunitná kniha;
17. denníky výchovných skupín;
18. plán terapeuticko-korekčných cvičení;
19. záznamy z krúžkovej a záujmovej činnosti a realizovaných preventívnych programov;
20. osobné spisy detí;
21. rozhodnutia riaditeľa výchovného zariadenia;
22. individuálne reedukačné programy;
23. denníky výchovných skupín;
24. hodnotiaci kniha;
25. kniha ochranného zariadenia s písomnými záznamami;
26. doklady o vzdelaní pedagogických a odborných zamestnancov;
27. dokumentácia zdravotnej starostlivosti;
28. evidencia vreckového.

Správu o výsledkoch školskej inšpekcie vyhotovila:

školská inšpektorka: RNDr. Mária Šimková

Dňa: 16. 01. 2023

PREROKOVANIE SPRÁVY

Na prerokovaní správy o výsledkoch školskej inšpekcie sa zúčastnili:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Bratislava:
RNDr. Mária Šimková

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:
Mgr. Martin Čepček

Prerokovanie správy o výsledkoch školskej inšpekcie potvrdzujú dňa 20. 01. 2023
v Bratislave:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Bratislava:

RNDr. Mária Šimková

.....

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:

Mgr. Martin Čepček

.....

Vyjadrenie vedúceho zamestnanca kontrolovaného subjektu, ktorého sa zistenia týkajú
(vedúci zamestnanec môže zaslať písomné vyjadrenie k obsahu správy do 5 dní pracovných od prerokovania):

Mgr. Martin Čepček, riaditeľ školského zariadenia

.....

Stanovisko školského inšpektora k vyjadreniu:

RNDr. Mária Šimková, školská inšpektorka

.....

Na vedomie

Úsek inšpekčnej činnosti